17/01/2024

Συντήρηση και πρόοδος

/ Ορθόδοξες Προβολές

Η συζήτηση σχετικά με τον «γάμο» και την τεκνοθεσία των ομόφυλων ζευγαριών φέρνει ξανά στην επιφάνεια ένα μεγάλο ερώτημα σχετικά με την παρουσία της Εκκλησίας και της πίστης στην κοινωνία. Γιατί είμαστε τόσο συντηρητικοί οι χριστιανοί; Γιατί δεν αποδεχόμαστε την πρόοδο της κοινωνίας και του κόσμου; Είναι τελικά η θρησκευτική πίστη δεδομένο συντηρητισμού και οπισθοδρόμησης;

Η απάντηση δεν θα πείσει κανέναν ο οποίος λειτουργεί διπολικά, στη λογική του μανιχαϊσμού, δηλαδή «ή άσπρο ή μαύρο, ή φως ή σκοτάδι, ή καλό ή κακό» σε απόλυτο βαθμό. Πόσο προοδευτική, για παράδειγμα, μπορεί να είναι μια κοινωνία η οποία αποδέχεται μόνο το δικαίωμα του ανθρώπου να κάνει ό,τι τον ευχαριστεί, χωρίς όρια και χωρίς ηθικούς φραγμούς; Γιατί είναι πρόοδος να καταλαμβάνουν ασήμαντες μειοψηφίες τα Πανεπιστήμια και να απαγορεύουν τα μαθήματα και τις

εξετάσεις στους πολλούς, επειδή διαφωνούν με μεταρρυθμίσεις; Γιατί είναι πρόοδος όποιοι διαφωνούν με τις αποφάσεις της δημοκρατικά υπάρχουσας πολιτείας, να κηρύττουν επανάσταση και να λησμονούν ότι στη δημοκρατία υπάρχει πλειοψηφία και μειοψηφία; Γιατί είναι πρόοδος μικρότεροι και μεγαλύτεροι να καταστρέφουν ως βάνδαλοι και να μην αναλαμβάνουν τις ευθύνες τους;

Από την άλλη, το να «βαφτίζουμε την αμαρτία αρετή» (Οδυσσέας Ελύτης), γιατί να είναι πρόοδος; Γιατί να πρέπει να θεωρούμε ως κανονικότητα το αφύσικο, να χαρακτηριζόμαστε φοβικοί, να γινόμαστε αντικείμενα ειρωνείας, να θεωρείται συντηρητισμός το να κρατήσουμε παραδόσεις και θεσμούς, χωρίς αυτό να εμποδίζει ανθρώπους που έχουν άλλη αντίληψη για τη ζωή, την ηθική, τα πρότυπα να ζήσουν όπως επιθυμούν;

Η θεώρηση έχει και άλλη πλευρά. Μπορούμε να είμαστε υπερήφανοι για τον συντηρητισμό μας όταν είμαστε φονταμενταλιστές; Όταν δεν βλέπουμε με αγάπη τους διαφωνούντες, τους τραυματισμένους κατά την πίστη μας, αλλά θέλουμε να τους επιβάλουμε αυτό που εμείς πιστεύουμε, καταδικάζοντάς τους σε κοινωνική περιθωριοποίηση; Μήπως στην πραγματικότητα η συντηρητικότητα είναι η αρχή για μια αυθεντική πρόοδο, διότι όποιος έχει αξίες, μπορεί να διαλεχθεί με το καινούργιο, το διαφορετικό, το εξελιγμένο, να συνθέσει και να λειτουργήσει δημιουργικά, συνυπάρχοντας χωρίς υποτίμηση του άλλου; Η ελληνική ταυτότητα είχε ως βάση της το διαλέγεσθαι. Συζητά όμως αυτός που έχει υπόβαθρο και όχι αυτός που λειτουργεί με τσιτάτα και βεβαιότητες που δεν επιτρέπουν την άλλη άποψη.

Είναι δύσκολος ο δρόμος του καιρού μας. Το αριστοτελικό μέσον, ούτε η υπερβολή ούτε η έλλειψη, λειτουργεί στην προοπτική του χτισίματος του μέτρου. Μπορεί να έχω την άποψή μου. Είμαι έτοιμος όμως να συναισθανθώ τον άλλον, επειδή γεννιέμαι ως λογικό υποκείμενο στον τόπο του (Λακάν), εν αγάπη. Και όποιος δεν αγαπά τον αδελφό του, δεν αγαπά και τον Θεό (ευαγγελιστής Ιωάννης). Αγαπώ σημαίνει αληθεύω εν κοινωνία με τον άλλο. Σέβομαι, δείχνω, προχωρώ χωρίς μίσος για όποιον δεν με αποδέχεται. Εκεί βρίσκεται η πρόοδος.

Στις μέρες μας πάλι έχουμε λησμονήσει ότι ο άνθρωπος δεν είναι μόνο για να περνά καλά και κατά τα δικαιώματά του. Είναι ύπαρξη πνευματική. Αυτό σημαίνει ότι καλείται να νικήσει τον εαυτό του, τα πάθη του, να υπερβεί τα λάθη του, χωρίς να τα καθιστά κανονικότητες. Και εδώ έρχεται το μεγάλο ερώτημα στην κοινωνία μας: γιατί θέλει να λησμονήσει την παράδοσή της για να εκμοντερνιστεί; Γιατί δεν μπορεί να εντάξει στο ήθος της παράδοσης τις νέες προκλήσεις και να τις δει με αγάπη; Το κλαδί που πριονίζουμε θα σπάσει το δέντρο της ταυτότητάς μας. Θα πέσουμε όμως μαζί του.

themistoklismourtzanos.blogspot.com

Πηγή: pemptousia.gr